



แนวทางการเสนอโครงการวิจัย
เพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยรังสิต
ประจำปีการศึกษา 2557

1. **ชื่อโครงการ** ประสิทธิภาพของการใช้กระบวนการถอดความรู้อันด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ:กรณีศึกษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
(ภาษาอังกฤษ) Effectiveness of the Tacit Knowledge Method by Using Student Centered Learning Technic : Case Study of Humanities and Social, Rangsit University

2. **ประเภทนักวิจัย** หน้าใหม่
3. **ประเภทของงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**

ประเภทหลัก	การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้
ประเภทย่อย	การพัฒนาเทคนิควิธีการสอน
4. **รายวิชา/สาขาที่ทำวิจัย** กลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
5. **ผู้ดำเนินการวิจัย (หัวหน้าโครงการ)**

ชื่อ (ภาษาไทย)	นางอารีรัตน์ แยมเกษร
(ภาษาอังกฤษ)	Mrs. Arrerut Yamkesorn
คุณวุฒิการศึกษา	พ.บ. ม. การวิจัยการดำเนินงาน
สถานที่ทำงาน	คณะบริหารธุรกิจ
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
โทรศัพท์	5701
ชื่อ (ภาษาไทย)	นางสาวเกษสุดา ไชยวงศ์
(ภาษาอังกฤษ)	Miss Ketsuda Chaiwong
คุณวุฒิการศึกษา	ศษ. ม. วิจัยและประเมินผลการศึกษา
สถานที่ทำงาน	ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน
ตำแหน่งทางวิชาการ	-
โทรศัพท์	5701

ชื่อ (ภาษาไทย) นางเบญจพร เกาะแก้ว
 (ภาษาอังกฤษ) Mrs. Benjaporn Kohkaew
 คุณวุฒิการศึกษา วท. ม. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 สถานที่ทำงาน ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน
 ตำแหน่งทางวิชาการ -
 โทรศัพท์ 5724

ชื่อ (ภาษาไทย) นางสมบุญ นาคพรหม
 (ภาษาอังกฤษ) Mrs. Somboon Nakprom
 คุณวุฒิการศึกษา บธ. ม. การจัดการ
 สถานที่ทำงาน ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน
 ตำแหน่งทางวิชาการ -
 โทรศัพท์ 5701

ชื่อ (ภาษาไทย) นายลิขิต นีรนารณบุรี
 (ภาษาอังกฤษ) Mr. Likit Neeranatpuree
 คุณวุฒิการศึกษา วท. บ. วิทยาการคอมพิวเตอร์
 สถานที่ทำงาน ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน
 ตำแหน่งทางวิชาการ -
 โทรศัพท์ 5724

ชื่อ (ภาษาไทย) นายปรัชญ์ นัททกสิกร
 (ภาษาอังกฤษ) Mr. Prash Nuntakasikom
 คุณวุฒิการศึกษา ศล. บ. ดิจิทัลอาร์ต
 สถานที่ทำงาน ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน
 ตำแหน่งทางวิชาการ -
 โทรศัพท์ 5724

6. ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาโครงการ

ชื่อ (ภาษาไทย)	นายณเรฐฐ์ พันธราทร
(ภาษาอังกฤษ)	Mr. Nares Pantaratom
คุณวุฒิการศึกษา	D. Eng. (Structural Engineering)
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยรังสิต
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
โทรศัพท์	5904

7. สถานที่ทำการทดลองหรือเก็บข้อมูล

กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

8. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันเกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว โดยส่วนหนึ่งเกิดจากความเจริญรุดหน้าแบบก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ความซับซ้อนของระบบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อศักยภาพขององค์กร ส่งผลให้เวทีการแข่งขันที่เคยจำกัดอยู่ในวงแคบๆ ได้ขยายขอบเขตออกไปครอบคลุมทั่วโลกเสมือนไร้พรมแดน งานต่างๆ จำเป็นต้องใช้ความรู้มาสร้างผลผลิตให้เกิดมูลค่าเพิ่มมากยิ่งขึ้น การจัดการความรู้เป็นคำกว้างๆ ที่มีความหมายครอบคลุมเทคนิค กลไกต่างๆ มากมาย เพื่อสนับสนุนให้การทำงานของแรงงานความรู้ (Knowledge Worker) มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลไกดังกล่าวได้แก่ การรวบรวมความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ที่ต่างๆ มารวมไว้ที่เดียวกัน การสร้างบรรยากาศให้คนคิดค้น เรียนรู้ สร้างความรู้ใหม่ๆ ขึ้น การจัดระเบียบความรู้ในเอกสาร และทำสมุดหน้าเหลืองรวบรวมรายชื่อผู้มีความรู้ในด้านต่างๆ และที่สำคัญที่สุด คือการสร้างช่องทาง และเงื่อนไขให้คนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน เพื่อนำไปใช้พัฒนางานของตนให้สัมฤทธิ์ผล

การจัดการความรู้เป็นภารกิจของครูที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นทั้งในส่วนของตนเอง ในชั้นเรียน มหาวิทยาลัย และชุมชน เพื่อให้การทำหน้าที่การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมาย การจัดการความรู้จึงเป็นการใส่ใจเรื่องความรู้ที่จะใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์หรือในระบบเป้าหมายของการจัดการความรู้ นอกจากเรียนรู้จากความรู้เผยตัวแล้ว ยังถืออำนาจในการเปลี่ยนรูปแบบเดิมความรู้ฝังตัวไปเป็นความรู้เผยตัวสามารถเข้าถึงได้ และยังสามารถนำมาแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยเป็นการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนให้มีการต่อยอดความรู้เป็นการเก็บรวบรวม

ประสบการณ์ ความเข้าใจรวมทั้งสร้างสรรค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ มีกระบวนการเชื่อมแหล่งความรู้และถ่ายทอดความรู้ โดยมีการวางแผน ซึ่งการวางแผนความรู้ (Knowledge Planning) เป็นการมองไปข้างหน้าถึงการนำแหล่งความรู้มาใช้โมเดลจัดวิธีการจัดการเรียนการสอน เทคนิคต่างๆ ให้การจัดการความรู้มีประสิทธิผลกำหนดการจัดการจัดการเรียนการสอน หรือการพัฒนาที่ใช้ความรู้เป็นฐานที่จะสนับสนุนครูผู้สอนหรือวิธีการอื่นๆ ที่จะช่วยมหาวิทยาลัย ในการแข่งขัน มีความสามารถที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และประเทศให้เจริญก้าวหน้า การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์กร เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ดีต่อลูกค้า การจัดการความรู้จะช่วยนำเอาความรู้จากคนในองค์กรออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร โดยเฉพาะความรู้ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริงที่จัดเป็นความรู้ฝังลึกอยู่ในรูปของทักษะ ประสบการณ์ พรสวรรค์ที่อยู่ในตัวคน ดังนั้นการจัดการความรู้จึงเน้นที่การปฏิบัติเป็นสำคัญ โดยมีความสำคัญอยู่ที่ผู้ปฏิบัติงาน ไม่ใช่ความรู้จากผู้รู้หรือนักทฤษฎี การจัดการความรู้จึงเป็นเครื่องมือที่สามารถปรับเปลี่ยน ประยุกต์ไปตามสถานการณ์อย่างเหมาะสม สำหรับองค์กรที่มุ่งหวังในการเป็นองค์กรแห่งคุณภาพ ที่ต้องการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และเพื่อความพร้อมในตลาดการแข่งขัน ทั้งนี้เพราะการจัดการความรู้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ซึ่งกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด (นพ. วิจารณ์ พานิชย์: 2555) โดยที่ความรู้มี 2 ประเภท คือ

1. ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้ง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

2. ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม

การจัดการศึกษานับว่าเป็นพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้เป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองอย่างเต็มที่ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และนำวิชาความรู้ที่

ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 30 ได้ระบุว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และ มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พรบ. การศึกษา 2542) ประกอบกับเกณฑ์การประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. (2544 หน้า 84) ได้ระบุมาตรฐานการอุดมศึกษาไว้ว่า ให้สถาบันการศึกษามีการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งต้องมีการจัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่สถาบันแห่งการเรียนรู้ โดยมีการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถาบันซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในสถาบันสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด กระบวนการในการบริหารจัดการความรู้ในสถาบัน ประกอบด้วย การระบุมุมมอง การคัดเลือก การรวบรวม การจัดเก็บความรู้ การเข้าถึงข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ ภายในสถาบัน การกำหนดแนววิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันให้ดียิ่งขึ้น โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. มีการกำหนดประเด็นความรู้และเป้าหมายของการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถาบันอย่างน้อยครอบคลุมพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัย
2. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาความรู้และทักษะด้านการผลิตบัณฑิตและด้านการวิจัยอย่างชัดเจนตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1
3. มีการแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 และเผยแพร่ไปสู่บุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด
4. มีการรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดในข้อ 1 ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge)

5. มีการนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ในปีการศึกษาปัจจุบันหรือปีการศึกษาที่ผ่านมา ที่เป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) และจากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (tacit knowledge) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง

จากความสำคัญของกระบวนการจัดการความรู้ในช่วงต้น มหาวิทยาลัยรังสิตในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษา จึงได้จัดทำแผนดำเนินการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต 2555-2559 เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่ การศึกษาคือนวัตกรรม โดยได้จัดให้มียุทธศาสตร์การจัดการความรู้ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนรู้ของบุคลากร มหาวิทยาลัยรังสิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการทำงานด้วยกระบวนการจัดการความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ตอบสนองของการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากลไกเพื่อการขับเคลื่อนการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต

จากยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยในช่วงต้น จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้มหาวิทยาลัยรังสิตขึ้น โดยในปีการศึกษา 2555 ได้มุ่งประเด็นการจัดการความรู้ใน ประเด็นที่สำคัญ 5 ด้านได้แก่ ด้านเทคนิคการเรียนการสอน ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้าน เทคนิคการพัฒนาภาษาอังกฤษ ด้านธรรมาภิบาล และด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ และในปี การศึกษา 2557 ได้เพิ่มประเด็นการจัดการความรู้ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรคสังคมขึ้น ดังนั้นเพื่อ เป็นการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยในทิศทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศูนย์ สนับสนุนและพัฒนากการเรียนการสอนภายใต้การทำงานฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ การจัดการความรู้มหาวิทยาลัยรังสิต และคณะอนุกรรมการพัฒนาคคลังความรู้ด้านเทคนิคการเรียน การสอน มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งคือ การรวบรวมข้อมูล การจัดทำชุดบทเรียนหรือชุด ประสบการณ์ที่เป็นผลจากการถอดบทเรียนจาก 30 คณะวิชา ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นการแปลง ความรู้ที่ฝังลึก (Tacit Knowledge) อยู่ในตัวผู้สอน ที่มีความเป็นเลิศด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มาเป็นความรู้ที่ปรากฏชัดเจน (Explicit Knowledge) ให้อยู่ในรูปแบบที่ สามารถเผยแพร่ได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป ได้ จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ศูนย์สนับสนุนและพัฒนากการเรียนการสอนจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษา ประสิทธิผลของการนำกระบวนการถอดความรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญของคณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิต กรณีศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 10 คณะวิชา ได้แก่ คณะศิลปศาสตร์ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยดนตรี คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม และวิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นโครงการนำร่องในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้กับสาขาวิชาอื่นๆ ต่อไป

9. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อติดตามผลของการนำกระบวนการถอดความรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของคณาจารย์ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลของการนำกระบวนการถอดความรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

11. ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้

1. ความหมายของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด โดยที่ความรู้มี 2 ประเภท คือ

1. ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถ

ถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือ การคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

2. ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็น ความรู้แบบรูปธรรม

นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2548) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การจัดการความรู้” ไว้ คือ สำหรับนักปฏิบัติ การจัดการความรู้คือ เครื่องมือ เพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่

1. บรรลุเป้าหมายของงาน
2. บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน
3. บรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปเป็นองค์กรเรียนรู้ และ
4. บรรลุความเป็นชุมชน เป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน

การจัดการความรู้เป็นการดำเนินการอย่างน้อย 6 ประการต่อความรู้ ได้แก่

- 1) การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร
- 2) การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
- 3) การปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วน ให้เหมาะต่อการใช้งานของตน
- 4) การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงานของตน
- 5) การนำประสบการณ์จากการทำงาน และการประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ สกัด “ขุมความรู้” ออกมาบันทึกไว้
- 6) การจดบันทึก “ขุมความรู้” และ “แก่นความรู้” สำหรับไว้ใช้งาน และปรับปรุงเป็นชุด ความรู้ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้น เหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น

โดยที่การดำเนินการ 6 ประการนี้บูรณาการเป็นเนื้อเดียวกัน ความรู้ที่เกี่ยวข้องเป็นทั้ง ความรู้ที่ชัดเจน อยู่ในรูปของตัวหนังสือหรือรหัสอย่างอื่นที่เข้าใจได้ทั่วไป (Explicit Knowledge) และความรู้ฝังลึกอยู่ในสมอง (Tacit Knowledge) ที่อยู่ในคน ทั้งที่อยู่ในใจ (ความเชื่อ ค่านิยม) อยู่ในสมอง (เหตุผล) และอยู่ในมือ และส่วนอื่นๆ ของร่างกาย (ทักษะในการปฏิบัติ) การจัดการความรู้ เป็นกิจกรรมที่คนจำนวนหนึ่งทำร่วมกันไม่ใช่กิจกรรมที่ทำโดยคนคนเดียว เนื่องจากเชื่อว่า “จัดการ

ความรู้” จึงมีคนเข้าใจผิด เริ่มดำเนินการโดยรีเข้าไปที่ความรู้ คือ เริ่มที่ความรู้ นี่คือความผิดพลาดที่พบบ่อยมาก การจัดการความรู้ที่ถูกต้องจะต้องเริ่มที่งานหรือเป้าหมายของงาน เป้าหมายของงานที่สำคัญ คือ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ที่เรียกว่า Operation Effectiveness และนิยามผลสัมฤทธิ์ ออกเป็น 4 ส่วน คือ

1) การสนองตอบ (Responsiveness) ซึ่งรวมทั้งการสนองตอบความต้องการของลูกค้า สอนองตอบความต้องการของเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น สอนองตอบความต้องการของพนักงาน และ สอนองตอบความต้องการของสังคมส่วนรวม

2) การมีนวัตกรรม (Innovation) ทั้งที่เป็นนวัตกรรมในการทำงาน และนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ

3) ชีตความสามารถ (Competency) ขององค์กร และของบุคลากรที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสะท้อนสภาพการเรียนรู้ขององค์กร และ

4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งหมายถึงสัดส่วนระหว่างผลลัพธ์ กับต้นทุนที่ลงไป การทำงานที่ประสิทธิภาพสูง หมายถึง การทำงานที่ลงทุนลงแรงน้อย แต่ได้ผลมากหรือคุณภาพสูง เป้าหมายสุดท้ายของการจัดการความรู้ คือ การที่กลุ่มคนที่ดำเนินการจัดการความรู้ร่วมกัน มีชุดความรู้ของตนเอง ที่ร่วมกันสร้างเอง สำหรับใช้งานของตน คนเหล่านี้จะสร้างความรู้ขึ้นใช้เองอยู่ตลอดเวลา โดยที่การสร้างนั้นเป็นการสร้างเพียงบางส่วน เป็นการสร้างผ่านการทดลองเอาความรู้จากภายนอกมาปรับปรุงให้เหมาะต่อสภาพของตน และทดลองใช้งาน จัดการความรู้ไม่ใช่กิจกรรมที่ดำเนินการเฉพาะหรือเกี่ยวกับเรื่องความรู้ แต่เป็นกิจกรรมที่แทรก/แฝง หรือในภาษากิจการเรียกว่า บูรณาการอยู่กับทุกกิจกรรมของการทำงาน และที่สำคัญตัวการจัดการความรู้เองก็ต้องการการจัดการด้วย

2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลของการสรุปและสังเคราะห์กระบวนการของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่ามีรายละเอียดดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น มีการจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมหรือประสบการณ์ตรงโดยให้ผู้เรียนสังเกตและเรียนรู้จากกิจกรรม แล้วทำการจับคู่เล่าเรื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนนั้นอาจมีการสอบถามประวัตินักศึกษาเพื่อแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์และกลุ่ม

ที่ไม่มีประสบการณ์ในเนื้อหาที่เรียนโดยเน้นทำความเข้าใจกับกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น เมื่อสิ้นสุดการเรียนจะมีการทดสอบ เพื่อดูความเข้าใจของผู้เรียนทั้งสองกลุ่ม เป็นต้น

2. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ เช่น มีกระบวนการให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการทำการทดลองก่อน ซึ่งผู้เรียนจะเห็นภาพว่าเกิดอะไรขึ้นระหว่างทำการทดลอง ทำการวิเคราะห์สรุปผลที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงให้มีการเรียนภาคบรรยายที่เกี่ยวข้องกับการทดลองที่นักศึกษาได้ทำมาแล้ว ทำให้นักศึกษาเห็นภาพได้ชัดเจน และเข้าใจมากขึ้น เป็นต้น

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม (Two Ways Communication) ป้อนคำถามให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาคำตอบ เพื่อหาองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเอง

4. นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้ Social Network Facebook ช่วยในการเรียนการสอนและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารติดต่อผู้เรียน ใช้สื่อการสอน e-Learning มาประยุกต์ใช้ในการประกาศข่าวต่างๆให้ผู้เรียนทุกคนได้ทราบ เช่น ตารางเวลาการเรียนสดเชย การขอพบของผู้เรียนที่มีปัญหา การตรวจสอบเรื่องการเข้าเรียนและคะแนนสอบของผู้เรียน รวมทั้งการถามตอบพูดคุยผ่าน e-Learning กับผู้เรียน

5. ฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน เช่น การใช้เทคนิคการเปิดใจ โดยให้ผู้เรียนได้เปิดใจและให้การยอมรับผู้สอนเปรียบเสมือนคนในครอบครัวเดียวกัน มีความไว้วางใจในการปรึกษาตลอดจนการเก็บความลับของผู้เรียน การไม่ใช้วาจาที่รุนแรงต่อผู้เรียน สร้างบรรยากาศที่เปรียบเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกันในระหว่างเรียน รวมทั้งอาจใช้เทคนิคแนวคิดเรื่องเก่ง-ดี-มีสุข มาส่งเสริมการเรียนรู้คุณธรรม โดยเก่ง หมายถึง รู้จริง เข้าใจจริง และทำได้จริง ดีหมายถึง มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความพยายาม มีความรับผิดชอบ มีจิตใจใฝ่รู้ และมีน้ำใจ สุขหมายถึง ความสนุกสนานร่าเริง ความเป็นกันเอง การมีอารมณ์ขัน ความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น ตลอดจนการใช้เทคนิคการสอนแบบสอดแทรกหลักอริยมรรคมีองค์ 8 และเทคนิคการสอนแบบโยนิโสมนัสสิกการ เป็นต้น

6. ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา เช่น การใช้เทคนิคสอดแทรกแบบฝึกหัดที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบฝึกสมาธิ แบบฝึกจินตนาการ แบบฝึกร่างกาย หรือกิจกรรม มาตามนัด เป็นต้น

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน เช่น กระบวนการเรียนที่สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยการละลายพฤติกรรม ละลายความถือตัวระหว่างเพศ เป็นต้น

8. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเองและมีความกระตือรือร้นในการเรียน เช่น กระบวนการเรียนในลักษณะให้เกิดสำนึกรักบ้านเกิดหรือชุมชน ผ่านกระบวนการ IRSPCA (I= Identify ,R= Research ,S= Skill ,P= Present ,C= Communication ,A= Assessment) โดยทำโครงการที่ตอบโจทย์ของพื้นที่ชุมชนผ่านการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์ ตลอดจนเทคนิคในการพูดคุยหรือขอข้อมูลกับคนในชุมชน เพื่อให้มีแนวคิดในการพัฒนาชุมชน มีความสามารถในการนำเสนอและถ่ายทอดโครงการอย่างเป็นเหตุเป็นผล สามารถสื่อสารผลงานของทีมตนเองสู่สาธารณะ และชุมชน และสามารถประเมินวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่นจุดด้อยและข้อที่ควรปรับปรุงต่อไป

9. ประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง เช่นกระบวนการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนผ่านการจัด post-conference กระตุ้นให้นักศึกษารูปความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติหรือการนำทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้นักศึกษาคนอื่นร่วมเรียนรู้และแสดงความคิดเห็น บางประเด็นนักศึกษาต้องไปหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนเป็นต้น

ตัวอย่างรูปแบบวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ชาติวี เกิดธรรม: 2545 หน้า 2)

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ (Cooperative Learning)
2. การสอนแบบโครงสร้างความรู้ (Graphic Organizer)
3. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
4. การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้(Inquiry Based)
5. การสอนแบบบูรณาการ (Integrate Teaching)
6. การสอนแบบถามตอบ (Ask and Question Model)
7. การสอนด้วยรูปแบบชิปปา (CIPPA Model)
8. การสอนแบบโครงงานการสอนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เป็นคู่ (Learning Cell)
9. การสอนโดยใช้กิจกรรมในแหล่งชุมชน (The use of Community activities)
10. การสอนแบบทดลอง (Laboratory Method)
11. การสอนแบบโครงการ (Project Method)
12. การสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน (Committee Work Method)
13. การสอนแบบอภิปราย (Discussion Group)
14. การสอนแบบพัฒนาความสามารถเฉพาะ (Talents Unlimited)
15. วิธีสอนแบบหน่วย (Unit Teaching Method)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุชีรา มะหิเมือง และ ผาณิต เย็นแข (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการวิจัยในชั้นเรียน และเพื่อประเมินผลกระบวนการที่ออกแบบใหม่ในบริบทจริงของโรงเรียนที่เป็นเป้าหมายการพัฒนาวิธีดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่บูรณาการกับแนวคิดการออกแบบกระบวนการใหม่ของ ลูแคนสกาย (Lucansky) เครื่องมือวิจัย ได้แก่ การระดมสมอง ตารางมอบหมายงานที่มีคุณภาพ ผังกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ เทคนิคบัตรความคิด ดัชนีวัดคุณภาพกระบวนการ ตาราง 5W1H แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการ และแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการที่ออกแบบใหม่ประกอบด้วยงานกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้รับการออกแบบใหม่ ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานหลัก 4 ขั้นตอน มีส่วนในการส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างทุกหน่วยสามารถทำการวิจัยจนสำเร็จ อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินระดับดี จำนวนกว่า ร้อยละ 80 และจากการประเมินด้วยแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าเฉลี่ยของคุณภาพระหว่าง 4.00-4.86 โดยงานวิจัยทุกเรื่องสามารถพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยเกินกว่าร้อยละ 80

ณัฐชัลย์ย์ ตรรกวินุรศักดิ์ (2556) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 (ACC2201) เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 (ACC2201) เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักศึกษาจากการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) ศึกษาความพึงพอใจของแผนการเรียนรู้อิงวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 (ACC2201) เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 (ACC2201) เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละ 79.3 2) ดัชนีประสิทธิผลประสิทธิผลของการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัย

รวมค่าแห่ง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าเท่ากับ 0.63529 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 63.53 3) การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 เรื่องเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 4) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและเข้าเรียนวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2556 มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.งานวิจัยต่างประเทศ

สก๊อต จอห์นเซน และ เคอร์ทิส เอ็นอี (Scott Johnsen, Curtis NE: 2009) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์และทัศนคติของผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาคณิตศาสตร์ ในนักเรียนเกรด 8 จำนวน 13 คน โดยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มทดลองโดยกลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่ครูเป็นผู้แบ่งกลุ่มให้ และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ผู้เรียนเลือกกลุ่มเอง ผลการวิจัยพบว่า ชนิดของกลุ่มมีผลโดยตรงต่อทัศนคติการทำงานร่วมกันของผู้เรียน และยังพบว่า ถึงแม้ว่าชนิดของกลุ่มจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยตรง แต่การทำงานร่วมกันช่วยส่งผลให้ผลงานออกมาดีมากขึ้น และควรจัดให้ผู้เรียนมีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มากขึ้นทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างแท้จริง และยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย

คริสตี เฮช อมาโต (Christie H. Amato: 2012) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน: การประยุกต์ใช้ แบบวัดบุคลิกภาพของ ไมเออร์-บริกจ์ ในวิชาธุรกิจ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ ระหว่างประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และรูปแบบวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบวัดบุคลิกภาพของ ไมเออร์-บริกจ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้นักศึกษาที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน แบบลดความสามารถ โดยกลุ่มแรกเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชา กลยุทธ์การตลาด และกลุ่มที่เรียนหลักเศรษฐศาสตร์มหภาค ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มเศรษฐศาสตร์มหภาคที่มีประสบการณ์ในระดับน้อย หรือไม่มีประสบการณ์ มีความพึงพอใจต่อเรื่องความเข้ากันได้ของสมาชิกในกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มกลยุทธ์การตลาดมีความพึงพอใจต่อการผสมผสานขององค์ประกอบความสามารถที่หลากหลายของสมาชิกภายในกลุ่ม

12. ระเบียบวิธีวิจัย

12.1 ระเบียบวิธีวิจัย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยลักษณะ R & D

12.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ คณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 10 คณะวิชา ได้แก่ คณะศิลปศาสตร์ คณะบัญชี คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและบริการ วิทยาลัยดนตรี คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม และวิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 524 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 10 คณะวิชา ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง คณะวิชาละ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่มีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มละ 50 คน จำนวน 20 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 1000 คน

12.3 เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แผนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ 2) สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ 3) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และ ขั้นสรุป 5) ภาระงานที่มอบหมาย 6) สื่อและอุปกรณ์ 7) การวัดและประเมินผล 8) การบันทึกผลหลังการสอน 9) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้สอนที่มีต่อวิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

12.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากกิจกรรมการเรียนการสอน รวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกผลหลังการสอนของอาจารย์ และนำเสนอในลักษณะความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจผู้เรียน และผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในลักษณะตารางประกอบบรรยาย

กรอบการวิจัย

กระบวนการ/ วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ วิธีการ วิจัย	วิธีการวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลการวิจัย
1) เพื่อถอดความรู้ ด้านเทคนิคการ เรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	คณาจารย์จาก คณะวิชาของ มหาวิทยาลัยรังสิต	แบบฟอร์มการถอด ความรู้ด้านเทคนิคการ เรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	นำแบบความรู้ที่ ได้จากคณะวิชา มาทำการวิเคราะห์ เนื้อหา และจำแนก ประเภทของเทคนิค วิธีการจัดการเรียน การสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	สรุปเทคนิคและ รูปแบบการจัดการ เรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวนทั้งสิ้น 15 เทคนิค
2) เพื่อศึกษาผล การนำเทคนิคการ เรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญไปใช้	1) อาจารย์กลุ่ม วิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จำนวน 20 ท่าน (เลือกแบบ เจาะจง) 2) นักศึกษา จำนวน 1000 คน (นักศึกษาที่เรียน กับอาจารย์ที่เป็น กลุ่มทดลองทั้ง 20 ท่าน โดยการสุ่ม อย่างง่าย กลุ่มละ 50 คน)	1) แผนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ 2) แบบบันทึกผล ภายหลังจากการนำ เทคนิคการเรียนการ สอนไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอน 3) แบบประเมินความ พึงพอใจผู้สอนที่มีต่อ วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ 4) แบบประเมินความ พึงพอใจผู้เรียนที่มีต่อ วิธีการสอนแบบเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	1) ข้อมูลจาก กิจกรรมการเรียน การสอน รวบรวม ข้อมูลจากแบบ บันทึกผลหลังการ สอน ทำการ วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผล 2) ข้อมูลจากแบบ ประเมินความพึง พอใจผู้สอนและ ผู้เรียน วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติ พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และนำเสนอ ข้อมูลในลักษณะ ตารางประกอบการ บรรยาย	1) ได้ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับ ผลของการนำ เทคนิคการเรียนการ สอน 15 เทคนิค (ที่ สรุปได้จาก Phase 1) ไปใช้ในการ จัดการเรียนการ สอน ตลอดจนได้ ทราบถึง ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ 2) นำผลที่ได้ไปใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐานใน การจัดการเรียนการ สอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับ นักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ต่อไป

15. งบประมาณ

1. ค่าตอบแทน

1.1 ค่าตอบแทนที่ปรึกษาโครงการ 1 คน (ภายใน) 1,000 บาท

2. ค่าวัสดุ

- บาท

3. ค่าใช้สอย

3.1 ค่าจัดทำเอกสาร แผนการสอน แบบบันทึกการสอน (30 บาท x 40 ชุด x 3 ครั้ง) 3,600 บาท

3.2 แบบประเมินความพึงพอใจผู้สอน (20 บาท x 1 ชุด x 20 คน) 400 บาท

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจผู้เรียน (20 บาท x 1 ชุด x 1000 คน) 20,000 บาท

3.4 ค่าถอดเทป และพิมพ์เนื้อหา (3 ชม. X 500 บาท x 2 ครั้ง) 3,000 บาท

3.5 ค่าจัดประชุม Focus group (120 บาท x 20 คน x 2 ครั้ง) 4,800 บาท

3.5 ค่าวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล (เหมาจ่าย) 5,000 บาท

3.6 ค่าจ้างพิมพ์งาน สำเนาเนื้อหา และเข้าเล่ม (เหมาจ่าย) 3,000 บาท

3.7 ค่าเข้าปกรุปเล่มวิจัย (200 บาท x 3 เล่ม) 600 บาท

3.9 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (เหมาจ่าย) 1,000 บาท

รวมงบประมาณที่หัวหน้าโครงการได้รับ 42,400 บาท

4. อื่นๆ (จ่ายในนาม ศสพ.)

4.1 ค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน 1,000 บาท

4.2 ค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบบทคัดย่อไทย-อังกฤษ 200 บาท

4.3 ค่าสมนาคุณโครงการวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ 3,000 บาท

4.4 ค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่และนำเสนอผลงานวิจัย 10,000 บาท

รวมเป็นจำนวนเงิน 56,600 บาท

ลงนาม _____ ผู้เสนอโครงการ

16. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว
- ชาติรี เกิดธรรม. 2545. **เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐชลัยย์ ตรรกวาทูร์ศักดิ์. 2556. **การพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาการบัญชีชั้นกลาง 1 (ACC2201) เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. 2549. **การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา**. รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2549. **ร่างกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย**. รายงาน การวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- วิจารณ์ พาณิชย์. 2555. **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิ สดศรีศึกษาดีวงศ์.
- สุชีรา มะหิเมือง และ ผาณิต เย็นแข. 2555. **การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญด้วยการวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน สุรนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(ฉบับ ปรับปรุง)**.
- สำนักงานวางแผน. 2555. **แผนพัฒนามหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2555-2559**. โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยรังสิต. (อัดสำเนา)
- Christie H. Amato. 2012. **Enhancing Student Team Effectiveness: Application of Myers-Briggs Personality Assessment in Business Courses**. USA: University of North Carolina at Charlotte.
- Scott Johnsen and Curtis NE. 2009. **Improving Achievement and Attitude Through Cooperative Learning in Math Class**. USA: University of Nebraska- Lincoln.

17. ความเห็นของหัวหน้าภาควิชา/ หัวหน้าสาขาวิชา/ หัวหน้าหน่วยงาน

ลงนาม _____

18. ความเห็นของคณะกรรมการประจำคณะ (ลงนามโดยคณบดี)

ลงนาม _____

หมายเหตุ โปรดแนบประวัตินักวิจัยมาพร้อมกันด้วย